Debabarrena Tokiko Agenda 21

Debabarrena

Garapen Iraunkorra - Desarrollo Sostenible

deba BARRENA

| N.º 15. zenbakia | Julio 2011eko Uztaila |

bizigura DEBAIBAIA

DEBAIBAIA BIZIGURA

2009 eta 2010 urteen bitartean URAk, Debabarreneko Udaletxeek eta DEBEGESAk «Deba Ibaia Berreskuratzeko eta Balioa emateko Programa Integrala» garatu zuten. Programa honen emaitza izan zen **BIZIGURA** ekimena, Deba ibaiaren ingurunea berreskuratzeko eta birsortzeko egin diren proiektu eta jarduera guztiak batzen dituena.

ZERTAN ARI GARA?

RECUPERACIÓN DE LA VEGETACIÓN AUTÓCTONA DE RIBERA EN EL DEBA Y EN EL EGO

En el Deba y el Ego se ubican nuestros núcleos urbanos y polígonos industriales. Estos ríos han sido los elementos que han permitido el desarrollo socioeconómico de nuestra comarca. Sin embargo, este desarrollo ha hecho que este entorno fluvial sea uno de los más contaminados y modificados del País Vasco.

La presencia de las plantas invasoras genera un fuerte impacto ecológico, alteraciones paisajísticas y grandes pérdidas económicas por daños en infraestructuras y canalizaciones urbanas.

Buddleja davidii

Fallopia japonica

Cortaderia selloana

Pterocarya stenoptera

Entre las principales amenazas y presiones ejercidas en este ecosistema fluvial está la proliferación de las especies invasoras

Por ello, DEBEGESA en colaboración con URA y las Diputaciones Forales de Gipuzkoa y Bizkaia se ha propuesto erradicar las plantas invasoras y recuperar la vegetación autóctona en las riberas del Ego y el Deba a su paso por Debabarrena.

Así, en el marco de esta nueva iniciativa se van a desarrollar diversas acciones durante los próximos 5 años.

1. La erradicación de las masas y ejemplares de Reynutria, Buddleja y Cortaderia, comenzando desde Soraluze y el Ego hasta la desembocadura.
2. Prueba piloto para comprobar la eficiencia del método de erradicación de la Pterocarya.
3. El apoyo a la colonización natural por las especies autóctonas propias de los hábitats a restaurar, mediante siembra y plantación de las áreas afectadas.
4. Identificación y erradicación de manchas y ejemplares ubicados fuera del Río Deba y sus afluentes con objeto de evitar futuras proliferaciones.
5. Realización de un seguimiento de los resultados del proyecto así como de la efectividad de los métodos utilizados.
6. Campañas de sensibilización ciudadana sobre la problemática de la amenaza de las especies de flora exótica invasora, especialmente dirigidas a propietarios de terrenos y responsables municipales.

PROGRAMA DE MEJORA DE LA IMAGEN URBANA DEL RÍO DEBA A SU PASO POR ELGOIBAR

El Ayuntamiento de Elgoibar, en colaboración con DEBEGESA, como Sociedad Urbanística de Rehabilitación de Debabarrena, ha puesto en marcha el Programa de Mejora de la Imagen Urbana del Río Deba, programa que incluye la redacción del Plan de Restauración de la Fachada al río cuyo objetivo es dignificar y mejorar el aspecto de una de las imágenes urbanas más importantes de Elgoibar.

El programa ha contado con la participación de representantes de cuarenta comunidades vecinales a las que se les ha informado sobre las diferentes posibilidades de mejora de su fachada al río, así como de las ayudas económicas existentes. En el sitio Web www.debegesa.com se encuentran disponibles todas las propuestas gráficas elaboradas por la agencia comarcal.

Una de las propuestas, presentada por DEBEGESA

Birziklatutako papera / Papel reciclado

Debegesa — Debabarreneko Garapen Ekonomikorako Elkartea — Sociedad para el Desarrollo Económico de Debabarrena

ura — ur agentzia — agencia vasca del agua

Udalsarea 21

Eusko Jaurlaritza — Gobierno Vasco — Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Saila — Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial, Agricultura y Pesca

Turismo Gipuzkoa — Hain txikia, hain handia — Tan pequeña, tan grande

Euskadi

DEBEGESA 2002-2003 ikasturtean hasi zen Debabarreneko Eskolako Agenda 21 koordinatzen eskualdeko Udaletxeen lankidetzarekin. Hasieran 5 ikastetxek soilik hartu zuten parte ekimenean baina urtez urte eskualdeko herri guztietan sendotuz joan den proiektua da, gero eta indar handiagoa hartuz. Aurten Debabarreneko 27 ikastetxe eta 7.255 ikasle aritu dira buru belarri lanean.

ZER DA ESKOLAKO AGENDA 21?

Eskolako Agenda 21 konpromiso eta ekintza plan bat da, ingurumenaren jasangarritasunaren eta kalitatearen alde ikastetxeek udalarekin lankidetzan aurrera eramaten dutena. Eskolako Agenda 21 ekimenaren bitartez, ikasleei beraien ingurumen hurbila aztertzeko eta ulertzeko aukera eskaini nahi zaie; eta, aldi berean, herritar gisa gizarte zuzenago eta jasangarriago baten alde aritzeko eta lan egiteko prestatzen dira, udal kudeaketan partaidetza bultzatuz.

Kontsumo jasangarria aztergai

Azken bi urte hauetan, kontsumoaren gaia landu dute Agenda 21 proiektuaren baitan. Ikasleek gai honen inguruan eskola eta herriaren diagnosia egin dute, arazo larrienak identifikatuz, hauek konpontzeko konpromisoak hartuz eta Udalari proposamenak luzatuz.

7 HERRI, 7 ESPERIENTZIA

MENDARO

Ikastetxea: Mendaroko Ikastola

Ikasle kopurua: 215 ikasle

Aipagarriena: Ikasleek ur kontsumoaren eta hondakinen inguruan diagnosia egin zuten ikastetxean eta herrian. Ondoren, Udaletxean, batzar berezi batean, azterketa honen ondorioak azaldu eta beraien proposamenak banan-banan aurkeztu zituzten, besteak beste, herrian birziklatzeko zakarrontziak jartzea, kirol eta aisialdirako gune bat egokitzea edota energia berriztagarriak erabiltzeko aukera aztertzea. Udalak, proposamen guztiei erantzuna eman zien eta EVErekin sinaturiko akordioa nabarmendu zuen, herrian energia aurrezteko aukerak eta energia berriztagarrien erabilera aztertzeko konpromisoa erakutsiz.

DEBA

Ikastetxeak: Luzaro HI, IES Mendata

Ikasle kopurua: 703 ikasle

Aipagarriena: Maiatzean ikasleek urtean zehar egindako lana aurkeztu zuten Udaletxean egindako Udalbatzarrean. Bertan herri diagnosiaren ondorioak, harturiko konpromisoak eta herria hobetzeko proposamenak aurkeztu zituzten, hala nola, Deban bidegorri sarea eraikitzea, zabor mota desberdintzeko zakarrontziak jartzea eta zaborra lurrera botatzen dutenei isuna jartzea. Bestalde, azpimarratzekoa da Mendatako ikasleak lanean jarr zaborra jasotzen aritu zirela Udalare

SORALUZE

Ikastetxea: Soraluzeko Insti

Ikasle kopurua: 110 ikasle

Aipagarriena: Soraluzeko ika Udalean proposatutako ekin maila aztertu ondoren, ondo kontsumo iraunkorra bultzat giturak zaintzeko, mugiko berreskuratzeko, ur eta energia kontsumoa gutxitzeko eta hor samen egin dizkiote Udalari. Udalak, bere aldetik, bere e misoa hartu du.

ELGOIBAR

Ikastetxea: Herri Eskola, Ikastola, Elgoibarko Institutua, Meka eta IMH.

Ikasle kopurua: 1.834 ikasle

Aipagarriena: Elgoibarko ikasleek gogor lan egin dute urte honetan. Ikasturte hasieran Udalak antolatuko bigarren eskuko azokan parte hartu zuten. Bestalde, Herri Eskolak eta Ikastolak eskolako bidea landu dute, OIN ALAI izeneko zerbitzu berezia finkatuz. Kontsumoaren gaiarekin lotuta, berriz, urtean zehar ikastetxe eta herriaren arazoak identifikatu dituzte 5 ikastetxeetako ikasleek eta apirilean Udalari aurkeztu beharreko proposamenak eztabaidatzeko foroa egin zuten. Foro honetan adostutako proposamenak Udaletxera eraman zituzten maiatzean, besteak beste, birziklatutako osagaiez eginiko produktuak erostea, udaletxean paper birziklatua erabiltzea edota energia berriztagarriak bultzatzea. Udalak, bere aldetik, proposamen hauei erantzuna eman eta aurreko urteetan ikasleek proposatukoei jarraipena egin zien.

MUTRIKU

Ikastetxeak: San Miguel Arcangel, M

Ikasle kopurua: 281 ikasle

Aipag ingur ohitur tuzte, produ tzean, herrik ipintze izan d

DEBABARRENA 2010-2011

Herriaren diagnostikoa egiterakoan, besteak beste, kontsumoa eta zaborraren arteko lotura ezagutu dute; Debabarreneko eskualdean zaborraren kudeaketa nola egiten den ikasi dute; herritarrei kontsumo ohituren inkestak egin dizkiete; herriko saltokiak eta merkatua aztertu dituzte; erosketa publiko berdea zer den eta nola egiten den jakin dute; bigarren eskuko merkatua antolatu eta bertan parte hartu dute; hondakinez osatutako jostailuak egin dituzte; festa ekologikoak antolatu dituzte; herriko festen jasangarritasuna aztertu dute...

Bestalde, ekimenaren baitan, gabonetan jostailuen bilketa antolatu zen Debabarreneko ikastetxeetan Gurutze Gorriaren laguntzarekin. Gainera, urtean zehar ere ekintza ezberdinak eta irteerak antolatu dira EMAUSekin.

Soraluzeko Institutuak eskola jasangarriaren agiria lortu du

Debabarreneko ikastetxeek urteak daramatzate jasangarritasuna lantzen eta Eusko Jaurlaritzak saritu egin ditu horregatik. Debabarrenan Soraluzeko Institutuaz gainera, Elgoibar ikastolak, Elgoibarko Institutuak eta Ermuko Eskolabarri ikastetxeak dute dagoeneko agiria. Zorionak guztioi eta jarraitu lanean!

i eta egun batez hondartzako
n laguntzarekin.

tutua

sleek 2002-2010 Eskolako Agenda 21aren barruan
tzen jarraipena egin dute. Proposamenen betetze
rioak Udalean aurkeztu zituzten. Honela, herrian
zeko, gazteen aisialdia hobetzeko, herriko azpie-
rtasun iraunkorra bermatzeko, Deba ibaia
ndakinak egoki kudeatzeko hainbat propo-
esku dagoen guztia egiteko konpro-

utrikuko Institutua

arriena: Mutrikuko ikasleek kontsumoaren gaiaren
uan lan mardula egin dute: herritarren kontsumo
en azterketa egin dute, herriko saltokiak aztertu di-
bidezko merkataritza zer den ezagutu dute eta bertako
ktuak kontsumitzearen garrantziaz jabetu dira. Maia-
urtean egindako lana aurkeztu zuten Udalean eta
o azoka suspertzea, kaleetan zakarrontzi gehiago
ea eta gazteentzat aisialdirako toki bat egokitzea
ira eskaeretako batzuk.

EIBAR

Ikastetxea: J.A. Mogel Ikastola, La Salle Isasi, Mogel Isasi, Itzio, Amaña, San Andres, Urkizu Uni Eibar-Ermua

Ikasle kopurua: 2.332 ikasle

Aipagarriena: Eibarko ikasleek, besteak beste, Eibarko kontsumo ohiturak aztertu dituzte, paper birziklatua zer den eta nola egiten den ikasi dute, Udalak erabiltzen duen paper mota aztertu dute, publizitateak sortzen dituen hondakin eta arazoak analizatu dituzte, herriko eraikuntza publikoetan kontsumitzen den ura eta energia ezagutu dute eta birziklatutako osagaiez eginiko produktuen inguruko erakusketa bat antolatu dute. Bestalde, urtean landutakoa bateratzeko eta ikastetxeen arteko lankidetza bultzatzeko asmoz, apirilean eskolen arteko foroa burutu zuten Portalean. Bertan, herria hobetzeko 71 proposamen aztertu eta beraientzat garrantzitsuenak zirenak aukeratu zituzten, gero maiatzean Udalbatzarrean aurkeztu asmoz. Beraien eskakizunen artean elikagai banku bat sortzea, bidegorria egitea edota zabor mota desberdinentzako zakarrontziak ipintzea daude.

ERMUA

Ikastetxea: San Lorenzo LHI, Ongarai LHI, Eskolabarri, Anaitasuna ikastola LHI, San Pelayo, Ongarai BHI, Anaitasuna ikastola BHI.

Ikasle kopurua: 1.780 ikasle

Aipagarriena: Ermuko ikasleek ikasturte honetan kontsumoa eta eskolako bidea landu dituzte. Hainbat ekintza antolatu eta burutu dituzte, antzerkiak, konferentziak, azterketa ezberdinak eta eskolara oinez joateko ekimena. Bestalde, apirilean ikastetxe guztietako ikasle ordezkariak bildu ziren, herriko arazoen eta hobetze proposamenen inguruan eztabaidatzeko asmoz. Eskola desberdinetako ingurumen batzordeetako ikasleak elkarlanean aritzea, motibazioa eta aberastasun handia ematen die. Maiatzean, bestalde, urtean zehar egindako lana eta beraien proposamen eta ideiak azaldu zituzten Udalean. Azpimarragarria da ikasleek Udalari eskerrak eman zizkiela txakurren kakak batzeko egindako sentsibilizazio kanpainagatik eta Eskolako Bidea proiektua bultzatzeagatik.

¡SE LO DEBEMOS!

No hace mucho tiempo las aguas del Deba eran aptas para los bañistas y eran concebidas como un bien a disfrutar y cuidar.

Actualmente resultan lejanas y extrañas algunas anécdotas e historias que nos cuentan aquellas personas que nacieron en la década de los 40 y 50:

«Solíamos lavar la ropa en el puente de Txantxakua, cerca de la Ermita de Santa Clara»

«Bebíamos agua directamente del río»

«Los domingos solíamos ir a Eizaga a pasar el día y nos bañábamos»

«Cerca de Sasiola y San Antonio pescábamos angulas»

A partir de los años 60, debido al crecimiento económico y urbanístico, se produjo la ocupación de algunas de sus riberas, desviaciones de cauces y pérdida de fauna y flora autóctona, lo que llevó a un deterioro importante del río.

Colaboración ciudadana

Desde las administraciones se está trabajando para recuperar y restaurar este ecosistema tan degradado. No obstante, para poder avanzar es necesaria la colaboración de toda la ciudadanía de Debabarrena.

¿No crees que es hora de devolverle al río todo lo que nos ha dado? ¿No es hora de protegerlo? ¿de limpiarlo? ¿de devolverle su espacio?

Volvamos a disfrutar del río como lo hacíamos hace 60 años; dejemos de darle la espalda y volvamos a mirarle de cara.

A continuación se muestran algunas iniciativas donde podrás participar de forma voluntaria. ¡Anímate!

Amañan bainua hartzen
(Indalecio Ojanguren. Eibarko Udal Artxiboa)

IBAILAGUN: INGURUMENAREN ALDEKO BOLUNTARIOEN PROGRAMA

SE BUSCAN ESPECIES INVASORAS

¡Participa en la búsqueda y podrás llevarte un GPS!

Las actuaciones de erradicación de especies invasoras se centran en las riberas del Ego y el Deba, pero es necesario eliminar los ejemplares y manchas en todo el territorio si queremos que esta actuación tenga éxito. Por ello, se ha lanzado una campaña con objeto de que la ciudadanía ayude a la identificación y erradicación de las plantas invasoras fuera del área de actuación.

¿Quién puede participar? Todas las personas interesadas. Además, entre todas aquellas personas que participen en la iniciativa se sorteará un GPS y una excursión en barco para dos personas para contemplar el Flysch de la mano del Geoparque de la Costa Vasca.

Si ves alguna de estas plantas invasoras, indícanos su ubicación (con coordenadas GPS o simplemente su localización) en el teléfono 943 82 01 10 o envíanos un email a riodeba@debegesa.com

+ información: www.debegesa.com

¡LIMPIEMOS NUESTRO RÍO!

A partir de octubre se van a poner en marcha **jornadas voluntarias** para la limpieza del río Deba con el objetivo de sensibilizar y concienciar a la ciudadanía sobre la gran cantidad de residuos que se acumulan en el río. ¡Estate al tanto!

Quién puede participar: Todas las personas interesadas; los menores de 18 años deberán ir acompañados por un adulto.

Interesados/as: riodeba@debegesa.com

Cuándo se van a realizar: Durante el mes de octubre.

+ información: www.debegesa.com